

1.čtení: Jan 8, 1-12 (o cizoložné ženě)

Základ kázání: Apoštolské vyznání - Věřím v ... odpuštění hříchů...

"Není na tom světě nic většího, než odpuštění" - skončil své kázání na tento článek apoštolského vyznání někdejší synodní senior Viktor Hájek. Já tím začnu. Dalo by se totiž říct - tím všechno začíná. Ztracený syn je opět nalezen (přichází k sobě) ve chvíli, kdy si uvědomí, že v domě jeho otce se snad najde místo i pro něj... Nemocný, kterého jeho přátelé přinesou za Ježíšem, nejprve slyší, že jsou mu odpuštěny hříchy - to nejdůležitější tedy vůbec není „hlavně to zdravíčko“ - hlavní a první je odpuštění, zdravíčko až pak (jen jako potvrzení toho, že Ježíš skutečně odpouštět může). Žena hříšnice to první, co od Ježíše slyší je „ani já tě neodsuzuji“, celníci a jiní hříšníci - to první, co s Ježíšem poznávají je, že si k nim přisedne.

Odpuštění je skutečně to první, na začátku, to největší. Ale je i na konci - poslední Ježíšova slova z kříže jsou „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí“. Martin Luther řekne: Od tohoto článku nelze ustoupit ani povolít, i kdyby spadlo nebe a země a nic nezůstalo. A Karl Barth mluví o odpuštění jako o „společném jmenovateli, na nějž musí být převedeno všechno, co se chce vážně nazývat křesťanským životem.“ Jednoduše řečeno - křesťanský život, křesťanská zbožnost, křesťanské vyznávání - to se především a v každém případě točí kolem „odpuštění“.

Někteří kazatelé a některé sekty mají za to, že nejprve je potřeba člověka patřičně vystresovat, dohnat ho k pocitu viny nebo mu alespoň ukázat, jak je ten svět špatný a spěje do záhuby - a když takto objekt svého misijního zájmu naladí, tak mu zvěstují odpuštění. Možná taková metoda na některé lidi platí, ale Ježíšův styl to není. U Ježíše vidíme opak. Lidem dával najevo Boží blízkost. Milosrdenství. Odpuštění. A oni teprve pak sami poznali, že je něco špatně - náboženskými slovy řečeno - poznali svůj hřích, své průšvihy, své viny. Vzpomeňte na Zachea - nejprve se k němu Ježíš pozval - a teprve pak on rozdal svůj majetek, revanšoval se těm, které ošidil či okradl. A Ježíšova slova odpuštění na kříži platí pro lidi, kteří asi netuší, že se podílejí na něčem zlém. Až tak velkorysý je Boží odpuštění, bez jakýchkoli vstupních podmínek. Teprve, když člověk pozná lásku, může skutečně pochopit, jaký je život bez lásky. Teprve, když pozná odpuštění, může poznat svůj hřích. Když člověk pozná, co je dobré, může pochopit, jak zlé je všechno, co to dobré ničí. Takové je to pořadí. Když to přeženu - my dokonce vůbec nemusíme o hříchu a zkaženosti mluvit. Pokud dokážeme ukázat, co to je láska, milost, odpuštění a jak je to dobré - pak lidé sami poznají, co to je hřích, prázdnota... A naopak, pokud nedokážeme ukázat, jak dobrá je láska, milosrdenství a odpuštění - tak ani nemá cenu o hříchu mluvit.

Věřím odpuštění hříchů - to vyznání má dvě roviny. Osobní a „objektivní“. Ta osobní mě zasahuje zevnitř: věřím odpuštění hříchů - skutečně věřím, že má smysl odpouštět hříchy? Skutečně věřím, že to je dobrá a základní cesta k tomu, aby to mezi lidmi stálo za to? Patří odpuštění k té základní výbavě našeho přístupu ke světu, k řešení otázek a konfliktů, vztahů? A to nejenom mezi lidmi, ale třeba i mezi národy? Ve vztahu k historickým událostem a historickým vinám? Skutečně věřím - totiž mám naději, že když odpustím, tak se věci začínají měnit? Je to tak? Platí to tak v našem sboru? Těch zatuchlých a neodpuštěných věcí je kolem nás a v nás myslím docela dost. Naše přirozenost odpouštět nechce. V naší přirozenosti je trvat si na svém, vyžadovat po druhých, aby minimálně odčinili, co udělali, ale i tak dost často řekneme - tohle odpustit nejde... tohle se nedá zapomenout. Neodpuštěné viny se s námi táhnou dál jako těžké závaží a kazí život, kazí vztahy a atmosféru, hnísají.

Je třeba skutečně odpustit a odpouštět. Není to nijak laciné, odpuštění neznamená vinu nějak jednoduše zapomenout, odsunout. Z židovské strany zaznělo při jedné připomínce Křišťálové noci (= protižidovský pogrom v nacistickém Německu v listopadu 1938, vypalování synagog, rabování obchodů a odvedení asi 30 tisíc židů do koncentračních táborů) „Můžeme odpustit, nemůžeme zapomenout“. Odpustit neznamená zapomenout, zamést pod koberec (i když někdy snad také) - odpustit znamená překonat vinu, vědomě ji vzít tu moc kazit a otravovat vztahy. Ano, stalo se, a to co se stalo, nás zasáhlo, ublížilo, odčinit to někdy nejde - ale už to nechci brát jako zeď mezi tebou a mnou, začneme znovu. Takové odpuštění i bolí, je těžké. Vnášíme tohle jako křesťané do světa? Přinášíme tohle hledisko jako východisko k řešení konfliktů? Pomáháme přinášet smíření, které vychází z odpuštění?

Před lety se naše církve pokusila právě tímto způsobem vstoupit do vztahů mezi Čechy a Němci - myslím, že to byla jedna z věcí, která se celkem podařila (a svým způsobem měla ohlas - i když asi spíš na té německé straně - na té české, hlavně mezi lidem obecným není moc ochoty k odpuštění. Spíš o tom už nemluvit. A to vyhnání si přece zasloužili...) Jedním z nejúžasnějších svědectví o tom, jak může přijít ke slovu odpuštění, je ovšem vznik komise „Pravda a smíření“ v Jihoafrické republice po skončení apartheidu. Místo aby se rozjelo kolo pomsty a odplaty těm, kteří páchali zvěrstva - vznikla komise nazvaná Pravda a smíření - cílem této komise bylo vyslechnout svědectví všech, kdo na obou stranách konfliktu buď trpěli, nebo mučili a zabíjeli. Často se tak dělo při veřejném slyšení, za přítomnosti těch, kterým bylo ublíženo. Na světlo přicházely otřesné věci. Ale ti, kdo se takto přiznali, získali amnestii. „Rány byly otevřeny, aby byly vyčištěny, aby nehnisaly. (napsal k tomu arcibiskup Desmond Tutu - předseda oné komise) Dali jsme na ně balzám, balzám veřejného poznání... Bez odpuštění nemůže být budoucnost mezi jednotlivci, ani v národě či mezi národy.“ (Spravedlnost neznamenala odsoudit, ale osvětlit a odpustit.

Můžeme dokonce říct, že právě tohle je velice blízko tomu, jak bible chápe Boží spravedlnost. Nejde v ní o potrestání viníka, ale o nápravu věcí. O odhalení pravdy a znovunastolení pokoje - a tou Boží cestou k nastolení pokoje je právě odpuštění.) Jak je takové odpuštění vůbec možné? A tím přecházíme k té (řekněme) objektivní část vyznání. K tomu co platí, bez ohledu na to, co si myslíme a cítíme.

„Věřím odpuštění hříchů“ - to přece víme, máme to naučené nazpaměť, vyznáváme to, připomínáme si to při křtu i při večeři Páně - Bůh nám odpouští a Ježíš Kristus přišel, aby nám o tomhle odpuštění dal vědět. Ano to víme, to máme naučené. Bylo nám odpuštěno. To vyznání se v první řadě obrací na nás: Mně bylo odpuštěno. Zkusme to zase znovu přijmout. Mně bylo odpuštěno. Já jsem potřeboval odpuštění. Prvním, ke komu se to vyznání obrací, jsem já sám. Nemusím nejprv řešit, co ty ostatní, jak si to zaslouží a kdo ví jestli. Ale nechat v sobě působit zvěst - evangelium, že já jsem potřeboval odpustit a že jsem si to moc nezasloužil. A že moje průšvihy někomu ublížily a ubližují. Krista Pána to odpuštění, které je mi zvěstováno, docela dost stálo. Ale o to víc smím být ujištěn, že pro mě platí. Jsem smířen s Bohem. Můžu se smířit sám se sebou, můžu odpustit sám sobě - svoje chyby, svoje mindráky, svoje nedokonalosti. Na světě bude scházet odpuštění, dokud sami pořádně nepřijmeme, že nám bylo odpuštěno, dokud se nám to nedostane do krve. Pak snad dovedeme odpouštět i dál. Nemilosrdný služebník z podobenství, kterému byla odpuštěna obrovská částka to odpuštění asi moc nepochopil a nepřijal - když byl schopen hned za chvíli ždímat někoho, kdo mu dlužil nějaký pakatel. Odpuštění a milosrdenství moc nepochopil a nepřijal ani starší bratr z podobenství o ztraceném synu, když se nedovedl radovat z toho, že je brácha zase doma. Odpuštění nepochopil a nepřijal ani Jonáš prorok, když se těšil, jak si to Hospodin s těma pohanama konečně vyřídí... a tak dál a tak dál... Škoda, že dnes neslavíme večeři Páně. S Kristovou krví nám do krve přechází také jeho životní styl. Životní styl, který se zakládá na tom, že Bůh odpouští a zve k odpouštění i nás.

Amen